

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.М. Бабасв

10 2014 р.

ТРУДОВЕ ПРАВО

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни за вибором

підготовки бакалавра

галузі знань 0305 Економіка та підприємство

напряму 6.030504 Економіка підприємства

(шифр дисципліни за ОПП ВГП 17)

Стандарт чинний з дати затвердження

2014

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова

КАФЕДРА: Правового забезпечення господарської діяльності

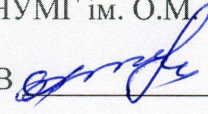
РОЗРОБНИКИ: к.ю.н., доцент кафедри Коляда Т.А. *Т.А.*

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ (Килимник І.І.)
“ 27 ” серпня 2014 р., протокол № 13

Схвалено **випусковою** кафедрою економіки підприємств, бізнес-адміністрування та
регіонального розвитку

Протокол від “ 29 ” серпня 2014 року № 1
Завідувач випускової кафедри (Димченко О.В.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена
Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (Соловйов О.В.) “ 06 ” *06* 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження науково-методичною радою
факультету менеджменту

Голова Вченої ради (Соловйов О.В.) “ 30 ” серпня 2014 р., протокол № 1

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом без
письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014
© Т.А. Коляда, 2014

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Трудове право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 6.030504 «Економіка підприємства», навчальним планом передбачено фахові спрямування «Економіка будівельного підприємства з поглибленим знанням права господарської діяльності» та «Економіка підприємств міського господарства з поглибленим знанням права господарської діяльності».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є правовідносини у сфері найманої праці.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Правознавство	Фінансове право
Господарське право	Міжнародне приватне право
Цивільне право	Економіка праці та соціально-трудова відносини

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

ЗМ 1. Предмет, джерела, принципи та правовідносини у трудовому праві України

ЗМ 2. Трудовий договір та його реалізація

ЗМ 3. Відповідальність у трудовому праві. Забезпечення й захист прав і інтересів суб'єктів трудового права

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Трудове право» полягає у засвоєнні студентами обсягу знань, що формують юридичне мислення; набуття навичок щодо застосування теоретичних правових знань у практичних управлінських ситуаціях, а також навичок самостійної роботи, необхідних для подальшого поглиблення й своєчасного оновлення професійних знань, формування правосвідомості і правової культури у майбутніх працівників ділової еліти.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Трудове право» є набуття студентами належного рівня знань норм трудового законодавства, їх вплив на стратегічне планування; застосовувати норми трудового права у практичних ситуаціях при роботі з кадровими ресурсами, профспілками, партнерами, державними органами; правильно користуватися правовою термінологією, працювати з договорами, звітністю та іншою кадровою документацією; будувати свою управлінську діяльність на принципах, що закріплені в діючому трудовому законодавстві.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- поняття трудового права як галузі права України та його місце в системі права України;
- поняття і класифікація джерел трудового права;
- правові форми працевлаштування;
- правове регулювання колективного і трудового договорів;
- робочий час та час відпочинку;
- порядок оплати праці;
- охорона праці;
- дисциплінарна та матеріальна відповідальність;
- трудові спори та порядок їх вирішення;
- контроль за дотриманням законодавства про працю.

вміти:

- знання і навички в галузі трудового права на основі розгляду управлінських ситуацій;
- орієнтуватися у чинному трудовому законодавстві, правильно його тлумачити і застосовувати на практиці при розробці комплексного підходу управління;
- визначати цілі, завдання, принципи, інструментарій трудового права;
- керуватись нормами і принципами діючого трудового законодавства і локальних нормативних актів у адміністративній та управлінській діяльності, при розробці трудових ресурсів;
- зважати на юридичні обмеження в процесі стратегічного планування;
- усвідомлювати свою професійну приналежність, зважаючи на отриманні знання трудових норм, які уявляють собою основу управління;
- аналізувати і прораховувати управлінську ситуацію на підприємстві з юридичної точки зору.

мати компетентності:

- застосовувати чинне трудове законодавство в управлінській діяльності при підборі і призначенні службовців, в питаннях оцінки трудової діяльності працівників;
- укладати і змінювати трудові договори, а також припиняти їх дію;
- складати проекти колективних договорів, враховуючи оцінку існуючих ресурсів і майбутніх потреб працівників;
- вирішувати колективні та індивідуальні трудові спори, що можуть виникнути в менеджерській діяльності;
- складати висновки і подавати пропозиції щодо правомірності накладення матеріальної та дисциплінарної відповідальності;
- взаємодіяти з державними органами, що здійснюють нагляд за дотриманням законодавства про працю.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 години – 2 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет, джерела, принципи та правовідносини у трудовому праві України.

Поняття та предмет трудового права. Метод правового регулювання та його ознаки. Функції трудового права. Поняття принципів трудового права та їх класифікація. Система трудового права. Поняття джерел трудового права, їх види. Суб'єкти трудового права: поняття та види.

Поняття та значення колективного договору. Сфера укладення колективних договорів. Сторони колективного договору. Строк дії колективного договору. Зміст колективного договору. Порядок укладення та реєстрація колективного договору. Контроль за виконанням колективного договору.

Змістовий модуль 2. Трудовий договір та його реалізація.

Поняття та сторони трудового договору. Зміст трудового договору. Письмова й усна форми трудового договору. Строк трудового договору. Юридичні гарантії при прийомі на роботу. Обмеження при прийнятті на роботу. Порядок укладення трудового договору. Документи, що подаються при укладенні. Строк випробування. Види трудових договорів. (тимчасові, сезонні, суміщення, сумісництво, контракт). Переведення на іншу роботу: поняття, класифікація переведень. Переміщення на інше робоче місце. Зміна істотних умов праці.

Загальні підстави припинення трудового договору, їх класифікація. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Інші підстави розірвання трудового договору. Порядок звільнення і проведення розрахунку. Вихідна допомога.

Поняття та види робочого часу. Режим робочого часу. Надурочна робота. Поняття та види часу відпочинку. Види відпусток і порядок їх надання.

Поняття і структура заробітної плати. Системи оплати праці (тарифна, відрядна, погодинна). Порядок виплати заробітної плати. Поняття та види гарантійних виплат. Поняття та види компенсаційних виплат.

Змістовий модуль 3. Відповідальність у трудовому праві. Забезпечення й захист прав і інтересів суб'єктів трудового права.

Поняття дисципліни праці та засоби її забезпечення. Внутрішній трудовий розпорядок. Заохочення. Поняття, види та підстави дисциплінарної відповідальності. Поняття та функції матеріальної відповідальності. Підстави і умови матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності.

Поняття та зміст охорони праці. Організація охорони праці на підприємстві.

Поняття, види та причини трудових спорів. Індивідуальні трудові спори. Колективні трудові спори. Система органів, що здійснюють розгляд трудових спорів. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю.

3. Рекомендована література:

1. Прокопенко В. І. Трудове право України: Підручник. – Х.: Консум, 1998. – 480 с.
2. Чанышева Г. И., Болотина Н. Б. Трудовое право Украины: Учебник. – Х.: Одиссей, 1999. – 480 с.
3. Трудовое право в вопросах и ответах: Уч.-справ. пособие / Под ред. В. В. Жернакова. – Х.: Одиссей, 2004. – 624 с.
4. Венедиктов В. С. Трудовое право Украины: Уч. пособие. – Х.: Консум, 2004.
5. Трудове право України. Академічний курс: Підручник / За ред. П. Д. Пилипенка. – К., 2004.
6. Прилипко С. М., Ярошенко О. М. Трудове право України: Підручник. – Х.: Видавництво «Фінн», 2009. – 728 с.
7. Зуб І. В., Ротань В. Г., Сонін О. Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю. – К., 2010. – 679 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: диференційований залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточні та підсумкові тестові завдання, контрольні роботи, питання і задачі до заліку.

АНОТАЦІЯ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Трудове право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямку 6.030504 «Економіка підприємства»

Основними завданнями вивчення дисципліни «Трудове право» є набуття студентами належного рівня знань норм трудового законодавства, їх вплив на стратегічне планування.

ABSTRACT (ANNOTATION)

The program of study of the discipline "Labor Law" is prepared in accordance with the educational and vocational training programs for bachelor direction 6.030504 "Business Economics"

The main objectives of the studying the discipline "Labor Law" is the appropriate level of students' knowledge of labor laws and their impact on strategic planning.

АННОТАЦИЯ

Программа учебной дисциплины «Трудовое право» составлена в соответствии с образовательно-профессиональной программой подготовки бакалавра направления 6.030504 «Экономика предприятия».

Основными заданиями изучения дисциплины «Трудовое право» являются формирование у студентов надлежащего уровня знаний норм трудового законодательства, их влияние на стратегическое планирование.